

Αντέχει η οικονομία δεύτερο lockdown;

Πηγή: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Σελ.: 1,57,59 Ημερομηνία έκδοσης: 27-09-2020
Επιφάνεια: 1739.89 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 14860
Θέματα: IOBE

Αντέχει η οικονομία ένα δεύτερο lockdown;

Μιλούν στην «Κ»:
Χρήστος Σταϊκούρας,
Νίκος Βέττας, Μάρκος Βερέμης
Οικονομική Κ, σελ. 3

Οδυνηρό για την οικονομία νέο lockdown

Χρήστος Σταϊκούρας, Νίκος Βέττας και Μάρκος Βερέμης απαντούν στο ερώτημα της «Κ»

Η πρόσφατη εμπειρία από όλη την Ευρώπη δείχνει ότι τα καθολικά περιοριστικά μέτρα διάρκειας ενός μηνός ψαλιδίζουν το ΑΕΠ έως και 3%. Αυτό και μόνο το στοιχείο δείχνει πόσο οδυνηρό θα ήταν για

την ελληνική οικονομία ενδεχόμενο νέο lockdown, τονίζει στην «Κ» ο υπουργός Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας. «Το Δημόσιο διαθέτει τα ταμειακά διαθέσιμα για να σπριξεί ένα τέτοιο μέτρο, αν και εφό-

σον χρειαστεί, αλλά η ζημία στην πραγματική οικονομία θα είναι μεγάλη». Από την πλευρά του, ο γενικός διευθυντής του IOBE N. Βέττας προειδοποιεί ότι όσο το πρόβλημα διαρκεί, τα όρια της δημοσιο-

νομικής και νομισματικής πολιτικής εξαντλούνται και οι οικονομίες μπορεί να βρεθούν σε δύσκολα μονοπάτια και παρατεταμένη κρίση. «Πρόκειται για κρίσιμες αποφάσεις, που πρέπει να ληφθούν με καθαρό

μυαλό και εγκαίρως. Το lockdown υπό ψυχραιμες συνθήκες είναι διαφορετικό από το lockdown υπό συνθήκες πανικού, τύπου Ιταλίας, εκτιμά ο πρόεδρος της εταιρείας Upstream, Μ. Βερέμης. Σελ. 3

Αντέχει η οικονομία δεύτερο lockdown;

Οι δύσκολες αποφάσεις και το μεγάλο πρόβλημα της Αττικής

Την ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΣΙΝΗΚΟΛΑΟΥ

Ενα δεύτερο lockdown θα έχει μεγάλο κόστος, θα βαθύνει περισσότερο την ύφεση αλλά και την ψυχολογία της οικονομίας. Ωστόσο, η ανθρώπινη ζωή και η οικονομία στις δυτικές κοινωνίες είναι δύο αλληλένδετα πράγματα. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον τα μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας αποδώσουν, το lockdown στην παρούσα φάση θα αποτραπεί, διαφορετικά η κατάσταση τόσο στην υγεία όσο και στην οικονομία θα λάβει απρόσμενες διαστάσεις.

Το μεγάλο πρόβλημα είναι η Αττική, που συμμετέχει με ποσοστό 50% στο ΑΕΠ της χώρας, με τα κρούσματα να αυξάνονται το τελευταίο διάστημα. Εφόσον δεν σταθεροποιηθεί η κατάσταση, η κυβέρνηση θα κληθεί να λάβει αποφάσεις με στόχο να αποφευχθούν τα χειρότερα ενόψει του δολοκίμου χειμώνα που έρχεται. Σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρα, οι υπολογισμοί από την πρόσφατη εμπειρία σε ευρωπαϊκό επίπεδο ανεβάζουν το μναικό κόστος επιβόλης ενός καθολικού lockdown περίπου στο 2,5%-3% του ΑΕΠ κάθε χώρας. Από την πλευρά του ο Μάρκος Βερέμης, πρόεδρος της εταιρείας Upstream και εταίρος της Big Pi ventures, υποστηρίζει ότι πρέπει να ακουστούν 100% για μία ακόμη φορά τους επιστήμονες, επιστημονικές επιτροπές και δημοσιονομικές επιλογές θα είναι ιδιαίτερα δύσκολες, ήδη από την επόμενη χρονιά. Κάθε ευρώ στο δημόσιο ταμείο είναι πολύτιμο και οι προτεραιότητες πρέπει να συνοδεύονται από παρεμβάσεις στην αποτελεσματικότητα των επενδύσεων και δημοσίων υπηρεσιών.

Τόσο στην Ελλάδα όσο και στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης φρονιτά η καταστροφικές οικονομικές επιπτώσεις από ένα νέο «παγαρευτικό». Το στοίχημα, όπως τονίζουν οι Ευρωπαίοι, είναι η προσωπική ευθύνη, κάτι άλλοστε που ανέφερε και ο πρω-

Οι απώλειες τζίρου των ελληνικών επιχειρήσεων το τρίμηνο της καρναβίνιας έθρασαν τα 20 δισ. ευρώ.

θυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης. Βαθύτερα οικονομικά ύφεση και κοινωνικές και πολιτικές αναταράξεις είναι οι επιπτώσεις που φρονιτά η πολιτικές ηγεσίες από ένα ενδεχόμενο lockdown. Ο ΟΟΣΑ σε πρόσφατη έκθεση που εξέταζε και το ενδεχόμενο δεύτερου κύματος της πανδημίας, προειδοποιούσε πως νέα γενικευμένα lockdowns θα οδηγούσαν το παγκόσμιο ΑΕΠ σε συρρίκνωση έως και 7,8% φέτος, με τους ρυθμούς ανάπτυξης της επόμενης χρονιάς να περιορίζονται στο 2,8%. Για την Ευρώπη, τον νέο σκληρό κύμα πανδημίας και γενικευμένο lockdown θα έφερναν βουτιά του ΑΕΠ έως και 12% το 2020 και αντίπεδη χαμηλότερα στο 5% το 2021. Σύμφωνα με τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Θεόδωρο Σκυλακάκη, δουλειά του υπουργείου Οικονομικών είναι να εξασφαλίσει τους απαραίτητους πόρους ώστε να μπορεί η κυβέρνηση να αντιμετωπίσει σε οποιαδήποτε κατάσταση. Τα επιτόκια σήμερα κινούνται στα επίπεδα του 1,05%, με 1,07%, κάτι που σημαίνει ότι είναι ανοικτή η πρόσβαση στις αγορές εάν αυτό απαιτηθεί. Ο ενάμιση μίνιμα του lockdown σίκοι-σε μια ύφεση της τάξεως του 15%, ενώ όπως σημειώνει ο κ. Σκυλακάκης, εάν εφαρμοστούν τώρα ένα lockdown στην Αττική θα πρόσθε-τε μια με δύο ποσοστιαίες μονάδες ύφεσης, διπλασιάζοντας το έλλειμμα του προϋπολογισμού. Από το υπουργείο Οικονομικών αναφέρουν ότι ένα νέο lockdown θα είναι δυσβάσταχτο για την πραγματική οικονομία, ωστόσο, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο για την προστασία της δημόσιας υγείας, τα ταμειακά διαθέσιμα της χώρας ύψους 37,7 δισ. ευρώ επαρκούν για να καλύψουν το κόστος των παρεμβάσεων.

Με βάση τα σημερινά δεδομένα τους δύο υπολογισμούς του υπουργείου Οικονομικών, η ύφεση στο τέλος του έτους θα κινήσει στα επίπεδα του 8% χωρίς να υπολογίζεται το ενδεχόμενο λήψης νέων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής, οι απώλειες τζίρου των ελληνικών επιχειρήσεων το τρίμηνο της καρναβίνιας έθρασαν τα 20 δισ. ευρώ, με κλάδους όπως το κοινό - λιανικό εμπόριο, η εστίαση και ο τουρισμός να χάνουν έσοδα από 1,5 δισ. έως 6 δισ. σε σύγκριση με το αντίστοιχο πενήνιο διάστημα. Μόνο τον Απρίλιο κλάθηκαν 103.690 θέσεις εργασίας και έγιναν 233.626 λιγότερες προλήψεις σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019, ενώ τα φορολογικά έσοδα βαίνουν μειούμενα και συγκεκριμένα η «τρίπα» ανέρχεται στο 1 δισ. ευρώ.

Μάρκος Βερέμης, πρόεδρος της εταιρείας Upstream και εταίρος της Big Pi Ventures

Η ανθρώπινη ζωή και η οικονομία είναι δύο αλληλένδετες έννοιες

Το ερώτημα είναι εάν ένα lockdown δεν συμβεί τώρα, αργότερα θα είναι χειρότερο; Ενα lockdown υπό ψυχράς συνθήκες και περιορισμένες απώλειες ανθρώπων είναι διαφορετικό από ένα lockdown υπό συνθήκες τύπου Ιταλίας. Η δική μου εκτίμηση είναι ότι τα πράγματα δεν είναι απύρο-μυρο. Όλη η μαεστρία βρίσκεται στο να βρεις το σωστό ποσοστό που κρεάζεται για να ισορροπήσεις τα θέματα οικονομίας με τα θέματα υγείας. Είναι ξεκάθαρο ότι αυτά τα δύο συνδέονται και ότι κάποια στιγμή η επιτυχία στα θέματα υγείας έρχεται και «βαράει» και την ο-

νομική. Η ανθρώπινη ζωή και η οικονομία σε μία δυτική κοινωνία είναι δύο πράγματα αλληλένδετα. Η εκτίμηση μου είναι να ακουστούν με 100% τους ειδικούς και πρέπει να προτάξουν οπωσδήποτε τα θέματα υγείας με την έννοια να μην έχουμε μία εκθετική αύξηση στα κρούσματα. Αλλά εάν πρέπει να γίνει, έχει μεγάλη σημασία το πώς θα γίνει. Δεν υπάρχει μόνο ένα τρόπο αλλά πολλοί. Είναι τεράστιο λάθος να πολυνομεύω τον κόσμο με το ερώτημα αυτό. Μιλάμε για μία πολύ μεγάλη κρίση, αλλά ως μην ξεχνάμε ότι η ανθρωπότητα έχει ζήσει με πανδημίες για αιώνες και

θαμειακά διαθέσιμα, σε συνθήκες ιδιαίτερης υγειονομικής και γεωπολιτικής αβεβαιότητας. Με την παραπάνω στρατηγική, η οποία επικροτήθηκε από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς στην 7η Έκθεση Ενιαυκμένων Εποπτώσεις, έχουμε διασφαλίσει πόρους που ανέρχονται, αυτή τη στιγμή, στα 37,7 δισ. ευρώ. Ετσι, ως υπουργείο Οικονομικών, είμαστε έτοιμοι να στηρίξουμε τις οποίες επιλογές κάνει η κυβέρνηση στις μάχες για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, αλλά και σε οιοδήποτε εθνικό μέτρο. Δεν συμμερίζομαστε τις -εκ μέρους ορισμένων- καταστροφολογίες, αλλά απαντώντας λειτουργούμε ρεαλιστικά και σταθεροποιώντας για την οικονομία

και την κοινωνία. Εργαζόμαστε προκειμένου να ανταποκριθούμε στην απευκταία μακρά παράταση της πρωτογενούς δοκιμής, και να διασφαλίσουμε εφεδρείες για ένα μέλλον γεμάτο προκλήσεις. Είμαι ρεαλιστικά αισιόδοξος ότι με σκληρά δουλειά, με συνεκτικό και δυναμικό σχέδιο και με αυτοπειθοίηση, θα καταφέρουμε να ξεπεράσουμε τις δύσκολες συνθήκες και να ζηλευθούμε -το συντομότερο δυνατό- το «νύμη» από το σημείο που το είχαμε αφήσει πριν από τον περασμένο Μάρτιο. Εξομεί μόνο μία επιλογή. Δεν έχουμε την πατρίδα μας πιο ικανή, την οικονομία πιο παραγωγική και την κοινωνία μας πιο δίκαιη και συνεκτική. Θα τα καταφέρουμε!».

Νίκος Βέττας, γενικός διευθυντής ΙΟΒΕ και καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Να προστατευθεί η καρδιά της παραγωγικής διαδικασίας

Οι επόμενες μέρες επιφυλάσσουν εντονότερα διλημάματα. Οι επιλογές στα πολιτικά θα εξελιχθούν μέσα σε ένα πλαίσιο ιδιαίτερης ευμετάβλητων προσδοκίων και σε παγκόσμιο επίπεδο, τουλάχιστον μέχρι το τέλος του χειμώνα. Αρνητικές, καθώς όσο το πρόβλημα διαρκεί, τα όρια της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής εξαντλούνται και οι οικονομίες μπορεί να βρεθούν σε ιδιαίτερες δύσκολα μονοκαπία και παρατεταμένη κρίση. Και θετικές, καθώς μόλις διαφανεί στον ορίζοντα το τέλος του υγειονομικού προβλήματος, θα υπάρξει εκτίναξη των οικονομιών προς τα πάνω και ισχυρή ανάκαμψη ως έκπληξη που συσσωρευμένο δυναμικό. Τα κρίσιμες ερωτήσεις που ακολουθούν, είναι αναποφασίσιμα και εντατικά οι περιορισμοί και εφόσον αναποφασίσει πως αυτό θα επιβραδύνει ακόμη περισσότερο

μα οικονομία που έχει πληγεί βαθιά. Η χώρα ανεμείνεται να κινείται σε μια λεπτή γραμμή ισορροπίας ανάμεσα στην κανονικότητα και στους περιορισμούς. Είναι κεντρικός σημασίας ότι η δυναμική του υγειονομικού προβλήματος είναι μη γραμμική. Διλάδη, φαινόμενα μικρές παραλεψεις σήμερα δεν είναι αδύνατο να εξισορροπηθούν αύριο χωρίς τεράστιο κοινωνικό και οικονομικό κόστος. Όσο σημαντική είναι όμως η λήψη μέτρων εγκαίρως, εξίσου σημαντική είναι και η στόχευσή τους. Ορισμένες και γενικές απαγορεύσεις για μεγάλο διάστημα δεν θα είναι αποτελεσματικές. Κατά προτεραιότητα πρέπει να προστατευθεί η καρδιά της παραγωγικής διαδικασίας, ώστε να υπάρχει όσο το δυνατόν μακρότερη πίεση στις θέσεις εργασίας. Στην πράξη γραμμική σημασία είναι και η προστα-

σία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, από σπύσσωση ή με φυσική παρουσία. Όμως, από προτεραιότητα και ορατή βελτίωση στο τρόπο που ο δημόσιος τομέας μεταχειρίζεται τους πολίτες και τα ζηλευθούμε -στη διοίκηση, στις μετακινήσεις και προφάνσεις στην υγεία. Χωρίς έντονη προσπάθεια σε αυτούς τους τομείς, οι επόμενες μέρες θα είναι εξαιρετικά δύσκολο. Η ιδέα πως η χώρα έχει ταμειακά διαθέσιμα και μπορεί να τα διαθέσει ή να ενισχύσει τον δανεισμό της χωρίς κόστος και να πολλούς μήνες δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα. Οι δημοσιονομικές επιλογές θα είναι ιδιαίτερα δύσκολες, ήδη από την επόμενη χρονιά. Κάθε ευρώ στο δημόσιο ταμείο είναι πολύτιμο.

Πρέπει να ακουστούν 100% τους ειδικούς.

Τόσο στην Ελλάδα όσο και στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης οι κυβερνήσεις φρονιτά η καταστροφικές οικονομικές επιπτώσεις από ένα νέο «παγαρευτικό». Το στοίχημα, όπως τονίζουν οι Ευρωπαίοι, είναι η προσωπική ευθύνη, κάτι άλλοστε που ανέφερε και ο πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης. Βαθύτερα οικονομικά ύφεση και κοινωνικές και πολιτικές αναταράξεις είναι οι επιπτώσεις που φρονιτά η πολιτικές ηγεσίες από ενδεχόμενο δεύτερο lockdown.

Χρήστος Σταϊκούρας, υπουργός Οικονομικών

Lockdown ενός μηνός μειώνει το ΑΕΠ έως 3%

Ος υπουργείο Οικονομικών, είμαστε έτοιμοι να στηρίξουμε τις οποίες επιλογές κάνει η κυβέρνηση στις μάχες για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης.

Νίκος Βέττας, γενικός διευθυντής ΙΟΒΕ και καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Να προστατευθεί η καρδιά της παραγωγικής διαδικασίας

Οι δημοσιονομικές επιλογές θα είναι ιδιαίτερα δύσκολες, ήδη από την επόμενη χρονιά. Κάθε ευρώ στο δημόσιο ταμείο είναι πολύτιμο.

Πρέπει να ακουστούν 100% τους ειδικούς.

η ισπανική γρίπη αφαιρούσε πάνω από 50 εκατομμύρια ζωές. Νομίζω ότι όλοι μας θα πρέπει να δομεί τα λίγα θετικά που συμβαίνουν όπως ο ταχύτατος εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων και του κράτους. Η ψηφιοποίηση του κράτους κι η απλοποίηση των διαδικασιών είναι ιδιαίτερα σημαντικές, που δεν θα είχαν συμβεί διαφορετικά. Αυτό που βλέπω είναι ότι μας σε αυτόν την εξαιρετικά δύσκολη κατάσταση που υπάρχει παγκοσμίως και στη χώρα μας, εάν υφίσταται ένα θετικό και η ψηφιοποίηση αλλά και ο εκσυγχρονισμός των επιχειρή-

σεων και του κράτους. Και αυτό ανοίγει μια ευκαιρία που εγώ την πιστεύω πάρα πολύ, και είναι το θέμα της επιστροφής ανθρώπων που χάσαμε στο brain drain. Ταυτόχρονα πολλοί άνθρωποι μέσα στο επόμενο χρονιά θα σκεφθούν πολύ διαφορετικά το που θα ζουν. Και η Ελλάδα σήμερα εάν «παίει» σωστά τα καρδιά της μπορεί να ευνοηθεί σημαντικά από τη μετατόπιση πληθυσμών που πρόκειται να συμβεί. Θα έχουμε, δηλαδή, στην Ελλάδα ανθρώπους με δεξιοτεχνίες και μεγάλες ικανότητες εξυπηρετώντας την παγκόσμια αγορά.

Πιστεύω ότι εάν η πανδημία άλλαζε κάτι είναι η καταρρευση του φυσικού χώρου εργασίας και αυτό είναι κάτι που θα μείνει. Πολλοί κόσμος θα «ελευθερωθεί» από δυσλειτουργικές πόλεις όπως η Νέα Υόρκη και το Λονδίνο που είναι σχεδόν αδύνατο να ζήσει ένας νέος άνθρωπος λόγω κόστους. Η μεγάλη μάχη της Ελλάδας είναι πώς να ευνοηθεί σημαντικά εδώ ένα δυναμικό σε υαλά και καταρρευσεις ανθρώπων. Και η προϋπόθεση είναι να είναι επενδύσεις σε ελληνικές εταιρείες αλλά και να έρθουν μεγάλες ξένες εταιρείες.